

Háttér - Szabó István filmje: Az ajtó

2012 március 10. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Háttér

Régen volt annyira illusztris vendége az Uránia Nemzeti Filmszínháznak filmes fronton, mint szerda este, amikor Az ajtó című Szabó István film díszbemutatóján megjelent a főszerepet megformáló Helen Mirren. Az Oscar-díjas színésznő igazi divaként ragyogott a vörös szőnyegen, s rácsáfolt nemcsak 66 éves korára, de a filmben alakított Emerenc kinézetére is (utóbbiért elismerés illeti a sminkeseket). Szabó István három éve készül a projektje végül 1,75 milliárd forintból készült el, amit a Magyar Nemzeti Filmalap még [megfejtelt kétmillió forinttal](#), ez a díszbemutató megszervezésére szolgáló egyedi támogatás volt.

Hiba volna egy irodalmi mű minden értékét számon kérni annak megfilmesítésén. Egy jó film az irodalmi alapanyagától elvonatkoztatva is érvényes alkotás lehet. Éppen ilyen Szabó Magda egyik legszebb regénye, Az ajtó mozgóképi megfogalmazása.

Mégis, marad hiányérzet a nézőben. Helen Mirren mindenesetre úgy kedveskedett a hazai nézőknek, hogy a premieren kijelentette: élete legfontosabb szerepének tartja Emerenc figuráját.

Sokan, akik Szabó Magda egyik legszebb regényét, Az ajtót olvasták, olvasás közben lelki szemükkel láthatták az írót és férjét, Szobotka Tibort. Ez az élmény így marad-e akkor is, ha majd látják Szabó István filmadaptációját, nem biztos, ám valószínű: a házvezető Emerenc karaktere ezentúl sokaknak fogja idézni Helen Mirren szuggesztív alakítását. Fontos megjegyezni: a többi színész is kiváló a filmben, azok is, akik csak a hangjukat adták hozzá.

Egy asszony, aki elveszítette a szeretteit, mégis másokat szolgál, kiszámíthatatlan, keresetlenül szinte: Emerenc karaktere épp olyan összetett, ellentmondásos, mint barátságának története az íróval. Mindketten alkotnak: az egyik történeteket, regényeket, a másik mindennapi jólétet, tisztaságot – a különbségek lényegtelenek, látszólagosak. Akárcsak az, hogy Emerenc valószínűleg, mégis valós tragédiák után elátkozott hős volna: törhetetlen jellem, aki cselekedeteiben megmaradt a szeretetben – amint azt Helen Mirren alakítása is megmutatja (mint azt a sztár a premieren elmondta, élete legfontosabb és legnehezebb szerepének tartja Emerenc figuráját – lásd lejjebb). Ám egy anómiás világban nehéz megérteni, inkább gyanakvást szül, az otthona ajtaját mindig zárva tartó asszony miféle belső törvényeknek engedelmessé válik és miféle titkokat rejteget. A jószág, a megmentett emberi életek, a fájdalom és a csalódások emlékeit. És macskákat.

Eperjes Károly és Helen Mirren

Fotó: [Mokép-Pannónia](#)

Szabó István utóbbi nyilatkozatait olvasva – a lélektani kamaradráma történetét az arcokon kívánta láttatni, és az ajtót mint szimbólumot nem akarta feszegetni – valószínű, hogy a rendező inkább ösztönösen indult el jó irányba: valószínűleg Szabó Magda regényében sem az a fontos igazán, ami az ajtó mögött van, hanem az, ami és aki elötte. A cselekedetek, amelyek magukért beszélnek, ám mégsem értik meg mindig azokat, és a szavak, amelyek olykor indulatosak, és máskor – még ha igazak is – épp azokat a gesztusokat leplezik, amelyeket jó volna észre venni. A bő másfél órás film azonban egyrészt rövid ahhoz, hogy végigjárja ezt az utat, másrészt helyenként túl szép képekben beszél a történetet átható puritán szellemiségről. Akciók és dialógusok sora váltja egymást, a gesztusokra, a hatvanas évek budai mikrovilágának bemutatására kevesebb jut, arra meg szinte semmi, miféle történet hagy maga után halálával a boszorkányos, angyali teremtés.

S bár az egyik kulcsmomentum, a tragikus vihar megjelenítése Emerenc múltjából inkább képregényeket idéz, egy másik, a kórházi jelenet közelebb visz az írót és Emerenc „gyilkos” konfliktusának megértéséhez: nem a bizalom és az árulás tragédiája az övék, hanem a tisztesség és a hazugságé.

(t.g) - mno

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD

A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló